BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUSIMAMIA OFISI ZA VIONGOZI WAKUU WA KITAIFA YA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSIANA NA MSWADA WA SHERIA YA KUFUTA SHERIA YA MIRADI YA MARIDHIANO NAMBA 1 YA MWAKA 1999 NA KUTUNGA SHERIA MPYA KWA AJILI YA KUANZISHWA NA KUENDESHA MASHIRIKIANO BAINA YA SEKTA YA UMMA NA BINAFSI NA MAMBO MENGINE YANAYOHUSIANA NA HAYO.

Mhe. Spika, awali ya yote napenda kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia kwa mara nyengine tena kufika na kuweza kukutana mbele ya Baraza lako Tukufu tukiwa wazima na wenye afya njema, kwa lengo la kujadili mambo mbali mbali yanayohusu maendeleo na ustawi wa nchi yetu na watu wake, ikiwemo kupitisha miswada mbali mbali. Mswada huu ulio mbele yetu, Mswada wa Sheria ya kufuta Sheria ya miradi ya maridhiano Namba 1 ya mwaka 1999 na Kutunga Sheria mpya kwa ajili ya kuanzishwa na kuendesha mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Binafsi na mambo mengine yanayohusiana na hayo.

Aidha, napenda kuchukua fursa hii kukushukuru wewe binafsi kwa kuniruhusu kusimama mbele ya Baraza lako Tukufu ili niweze kuwasilisha kwa niaba ya Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa ya Baraza la Wawakilishi maoni kuhusu Mswada niliokwishauainisha hapo juu.

Mhe. Spika, pia naomba nichukue nafasi hii kwa niaba ya Kamati, kuishukuru kwa dhati serikali kupitia Ofisi ya Rais, Ikulu na Utawala Bora, kwa kuweza kuona umuhimu wa kuleta mswada mbele ya Baraza ili uweze kujadiliwa na kupitishwa na kuweza kufikiwa lengo lililokusudiwa la kuwa na sheria madhubuti itakayoweza kutimiza ndoto za wananchi wa nchi katika kufikia maendeleo ya kiuchumi na Ustawi wa jamii kwa ujumla.

Mhe. Spika, baada ya utangulizi huo Kamati yangu inaipongeza Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia Ofisi ya Rais, Ikulu na Utawala Bora kwa kuwasilisha mswada huu muhimu ambao utasaidia katika kuivusha nchi yetu kutoka kwenye uchumi unaotegemea Serikali pekee katika kuleta Maendeleo na kwa sasa kufungua ukurasa mpya wa mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta binafsi.

Mhe. Spika, dhana na maudhui ya Mswada huu wa mashirikiano baina ya sekta ya Umma na sekta binafsi ni kukusanya nguvu za pamoja katika kuleta maendeleo katika nchi.

Mhe. Spika, sasa naomba nichukue nafasi hii, kuwashukuru kwa dhati Wajumbe wa Kamati yangu kwa michango yao muhimu waliyoitoa wakati tulipokuwa tukiujadili na kuupitia mswada huu ambapo waliujadili bila kuchoka ili kuhakikisha kwamba lengo la mswada huu linafikiwa na hatimaye nchi yetu inakuwa na sheria nzuri itakayoivusha nchi yetu kuelekea kwenye neema.

Mawazo na mapendekezo yao yamewezesha leo hii kufika hapa na kuweza kuwasilishwa mbele ya Baraza lako Tukufu na hatimaye kupitishwa kwa ajili ya kufikiwa lengo lililokusudiwa na serikali kwa maslahi ya nchi yetu.

Mhe. Spika, naomba sasa kwa ruhusa yako niwataje Wajumbe wa Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Hamza Hassan Juma - Mwenyekiti
2. Mhe. Saleh Nassor Juma - M/ Mwenyekiti
3. Mhe. Ali Mzee Ali - Mjumbe
4. Mhe. Makame Mshimba Mbarouk - Mjumbe
5. Mhe. Subeit Khamis Faki - Mjumbe
6. Mhe. Ashura Sharif Ali - Mjumbe
7. Mhe. Shadya Mohamed Suleiman - Mjumbe
8. Ndg. Rahma Kombo Mgeni - Katibu, na
9. Ndg. Makame Salim Ali - Katibu.

Mhe. Spika, naomba kuwatanabahisha Wajumbe kwamba marekebisho makubwa yamefanywa na Kamati yangu yamo kwenye orodha ya marekebisho ya Kamati waliyopatiwa, hii ni sehemu ndogo tu ya marekebisho hayo. Hivyo, orodha ya marekebisho hayo pia ni sehemu ya hotuba hii.

Mhe. Spika, licha ya baadhi ya mambo muhimu ya mswada huu yaliyopendekezwa na Kamati kwa wizara kushindwa kuingizwa kama yalivyopendekezwa, bado kamati yangu imeona umuhimu wa mawazo ya kamati kwa vifungu husika kutobadilika na bado inasisitiza kwamba yazingatiwe ili dhana ya ushirikishwaji baina ya sekta ya umma na binafsi iwe na uhalisia na ionekane wazi wazi.

Mhe. Spika, baada ya dibaji na tanbihi hiyo fupi naomba sasa nijilekeze kwenye marekebisho ya msingi yaliyofanywa na Kamati yangu kama hivi ifuatavyo:

Kifungu cha 9(3) (c) kinachohusu "**Kuanzishwa kwa Idara ya Mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi**" kinafanyiwa marekebisho kwa kuongeza maneno na kitasomeka " **"awe afisa mwandamizi wa umma au mtu yeyote mwenye uzoefu usiopungua miaka 15 katika masuala ya uongozi" na yaongezwe maneno "kwa mkataba".**

Sababu ya marekekebisho haya ni kuifanya Sheria iruhusu kwa mtu yeyote yule mwenye sifa zilizotajwa kwenye kifungu cha 9 (3) (a) na (b) ambaye hayupo kwenye Utumishi wa Umma kuweza kuteuliwa kushika wadhifa huo wa kuiongoza Idara ya Mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi kwa mkataba.

Mhe. Spika, kama tunavyoelewa sote kwamba nchi yetu ya Zanzibar imejaaliwa kuwa na wasomi wengi sana japo kwa bahati mbaya kwa sababu tofauti wengi wao hawapo Zanzibar kwa sasa, hivyo kuwepo kwa kifungu hicho angalau kitaweza kuipa nafasi

mamlaka ya uteuzi kuwa ni wigo mpana katika kufanya uteuzi wa nafasi husika.

Mhe. Spika, ni ukweli ulio wazi kwamba suala la usimamizi wa miradi mikubwa kwa Watumishi wetu wa serikali kiuhalisia uzoefu wao bado ni mdogo au haupo kabisa kwani kwenye utekelezaji wa miradi hakuna miradi mikubwa iliyosimamiwa na taasisi zetu wenyewe.

Kwa upande wa sekta binafsi kipindi cha miaka mitano tu hasa kwa makampuni yaliyopo nje unaweza kukuta mtu ameshasimamia miradi mikubwa si chini ya mitano kwa wastani wa mradi mmoja kwa kila mwaka. Kutokana na ukweli huo ndio maana Kamati inaona uzoefu kwenye eneo hili bila ya shaka yoyote kwenye sekta binafsi utakuwa upo mkubwa zaidi kuliko kwenye eneo la utumishi wa Serikalini.

Mhe. Spika, Kifungu cha 14 kinachohusu **"Muundo wa Kamati ya Wataalamu ya Mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi".**

Katika kifungu hicho Kamati inapendekeza na inashauri kwa msisitizo zaidi kuwepo na angalau nafasi zisizopungua mbili za wajumbe wa kudumu kuingia kwenye Kamati ya Wataalamu ya Mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta binafsi.

Hivyo Kamati inaongeza kifungu kidogo cha (h) ambacho kitasomeka kama ifuatavyo:

(h) "Wajumbe wawili kutoka nje ya Utumishi wa Umma".

Sababu za kuongezwa kifungu hicho ni kwamba Kamati hii ya Wataalamu kwanza si ya kusimamia miradi ya Serikali bali kazi zake ni kwenye miradi ya Mashirikiano baina ya sekta ya umma na sekta binafsi, hivyo kama ni mashirikiano baina ya sekta mbili (umma na binafsi ni busara na ni vizuri kama mashirikiano hayo yakaonekana mpaka kwenye muundo wa Kamati yenyewe.

Mhe. Spika, kuifanya kamati kuwa na muundo wa upande wa umma pekee itapoteza jina na kuitwa **kamati ya serikali** na siyo **kamati ya mashirikiano baina ya sekta ya umma na sekta binafsi**.

Mhe. Spika, mifano ya muundo unaopendekezwa na kamati yangu ni kwa mfano wenzetu nchi jirani ya Kenya ambao ndio wanaoongoza kwa kufanya miradi mingi na mikubwa ya PPP basi wao kamati yao kwanza **upande wa serikali ina wajumbe sita** na **wajumbe wanne kutoka nje ya utumishi wa umma** na kuifanya kuwa kuwa na jumla ya idadi ya wajumbe kumi tu wa kamati hiyo.

Hivyo bado Kamati inaona hakuna sababu ya msingi ya kukataliwa kwa pendekezo hili la kuingizwa kwa angalau wajumbe wawili kutoka nje ya utumishi wa umma.

Mhe. Spika, kifungu cha 38 (5) kinafutwa na kuandikwa.

> **38 (5) "Kila makubaliano yaliyokusudiwa kukubaliwa kwa mujibu wa Sheria hii, kabla ya kuidhinishwa na Waziri mwenye dhamana na miradi ya mashirikiano baina ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi itawasilishwa kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa ajili ya kupata Ushauri wa kisheria ambao utatolewa kwa kipindi kisichozidi miezi miwili".**

Sababu ya marekebisho haya ni kumpa Mwanasheria Mkuu wa Serikali nafasi yake ya kuishauri tu Serikali na siyo kutoa maamuzi ya ama kukubaliwa au kukataliwa kwa mradi wowote ule.

Aidha Kamati imeongeza kifungu kipya cha 38 (6) ambacho kitasomeka kama ifuatavyo:

> **Kifungu cha 38 (6)**
>
> **"Endapo Ushauri wa Mwanasheria Mkuu wa Serikali haujatolewa ndani ya kipindi cha miezi miwili na hakujatolewa sababu yoyote ya kuchelewa huko, itatambulika kwamba Mwanasheria Mkuu wa Serikali ameyakubali makubaliano**

hayo yaliyowasilishwa kwake kwa mujibu wa masharti ya kifungu kidogo cha (5) cha kifungu hiki.

Sababu ya kuongezwa kwa kifungu hichi ni kuipa muda maalum Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kuweza kuifanya kazi waliyopelekewa kwa muda maalum ili miradi iweze kwenda mbele na bila kutokea kwa ucheleweshaji wowote ule.

Mhe. Spika, kufanikiwa kwa sheria hii na ili malengo yaweze kufikiwa ni lazima utaratibu wa sasa wa asilimia kumi (10%) uweze kuondoka. Bila kuondoka kwa tabia ya kudai *ten percent* basi hakuna mwekezaji atakayekuja kuwekeza nchini kwetu na wawekezaji hao hao watakimbilia sehemu nyengine kama Kenya na nchi nyengine zinazotoa vipaumbele na mazingira mazuri zaidi kuliko yetu sisi.

Aidha Kamati inashauri kupitia sheria hii kuwekwa vivutio maalum (*incentives)* vya kuweza kuwavutia wawekezaji kuwekeza kwenye miradi ya mashirikiano kwa njia tofauti kama ambavyo wenzetu wanafanya.

Mhe. Spika, kwa upande mwengine kuhusiana na uvumbuzi wa miradi kamati inashauri kwamba lazima ilindwe ili kushajihisha watu na sekta binafsi kubuni na kutekeleza miradi kwa ufanisi zaidi na pia kulinda haki zao za ugunduzi.

Mhe. Spika, kamati imeridhishwa kwa kiasi kikubwa na jinsi mswada ulivyo ila bado kuna haja ya kujifunza zaidi kwa nchi za wenzetu ambao wameanza zamani kwenye miradi hii ya PPP ikiwemo nchi ya Nigeria, Ghana, South Africa, Mozambique na Kenya kwa upande wa Afrika ya Mashariki.

Mhe. Spika ni matumaini ya Kamati yangu kwamba kuwepo kwa Sheria hii ni hatua nzuri na ya kihistoria kwa nchi kuelekea safari ya kuleta maendeleo endelevu na ya haraka kwa wananchi na nchi yetu.

Mhe. Spika, kabla ya kumalizia hituba yangu naomba kwa mara nyengine tena kuikumbusha Wizara pamoja na Wajumbe wa Baraza lako Tukufu juu ya vifungu vya **9 (3) (c), 14, na 38 (5) na 38 (6) kuungana na Kamati** ili dhana nzima ya mashirikiano baina ya sekta ya Umma na binafsi iweze kufikiwa.

Mhe. Spika, naomba kuchukua nafasi hii kuwashukuru Wajumbe wangu wa Kamati kwa kuweza kunipa mashirikiano muda wote hadi kuweza kukamilisha ripoti hii ya Kamati yako.

Mhe. Spika, aidha napenda kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii na Wajumbe wa Baraza lako Tukufu kwa kunisikiliza kwa umakini mkubwa na wa hali ya juu, kwa niaba ya Kamati na baada ya kuingizwa kwa marekebisho hayo naunga mkono hoja na naomba kuwasilisha.

....

Saleh Nassor Juma.

Makamo Mwenyekiti,
Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa,
Baraza la Wawakilishi.
ZANZIBAR.